

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 115/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1) [REDACTED], [REDACTED], a 2) [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 4Cbs/9/2003 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 564/2012 z 19. marca 2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. marca 2020 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na pojednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) prietahmi v postupe krajského súdu. Okrem toho sťažovatelia žiadajú, aby bolo krajskému súdu prikázané konať bez zbytočných prietáhov a aby im bolo priznané finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhrada trov konania.

II.

2. Sťažovatelia sa ako žalobcovia domáhali vyslovenia neúčinnosti právnych úkonov a vrátenia nehnuteľnosti do konkurznej podstaty. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 564/2012 z 19. marca 2013 vo vzťahu k tomuto sporu vyslovil, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo, prikázal krajskému súdu, aby vo veci konal a priznal im finančné zadosťučinenie každému po 1 000 eur.

3. Po právoplatnosti nálezu krajský súd vykonal viacero procesných úkonov a vo veci rozhodol rozsudkom z 20. augusta 2013 tak, že konanie voči žalovanému 1 zastavil a voči žalovanému 2 žalobu zamietol. Proti rozsudku podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd predložil 11. novembra 2013 spis s podaným odvolaním najvyššiemu súdu. Najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľov rozsudkom z 27. augusta 2015 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

4. Sťažovatelia podali proti rozsudku najvyššieho súdu dovolanie. Krajský súd výzvami z 25. novembra 2015 vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Proti výzvam podali sťažovatelia námietky a žiadali, aby krajský súd výzvy zrušil a uložil im zaplatiť súdny poplatok spoločne a nerozdielne. Krajský súd uznesením z 2. februára 2016 konanie o dovolaní pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Proti uzneseniu o zastavení konania podali sťažovatelia odvolanie, zároveň požiadali o oslobodenie od zaplatenia súdnych poplatkov za dovolanie, no napokon súdne poplatky za dovolanie zaplatili 19. apríla 2016. Krajský súd predložil spis s ich odvolaním najvyššiemu súdu 4. mája 2016, pričom až uznesením z 31. januára 2019 najvyšší súd napadnuté uznesenie o zastavení zrušil a v odôvodnení uviedol, že o náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie, teda krajský súd.

5. Krajský súd 26. marca 2019 zaslal sťažovateľom vyjadrenie žalovaného k dovolaniu. Sťažovatelia doručili svoje vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného krajskému súdu 26. apríla 2019. Najvyšší súd o dovolaní rozhodol uznesením z 21. novembra 2019 tak, že dovolanie sťažovateľov odmietol. Sťažovatelia podaním doručeným krajskému súdu 6. septembra 2020 požiadali krajský súd o vrátenie súdneho poplatku za dovolanie z dôvodu, že ich dovolanie bolo odmietnuté. Krajský súd uznesením z 29. septembra 2020 rozhodol, že sťažovateľom nevracia súdny poplatok za dovolanie. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením z 3. novembra 2020 tak, že sťažnosť zamietol. Zároveň ďalším uznesením z 3. novembra 2020 rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že sťažovateľom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. decembra 2020.

III.

6. Sťažovatelia namietajú, že krajský súd aj napriek vydanému nálezu bol naďalej nečinný, o vec sa nestaral, nekonal plynulo a naďalej postupoval neefektívne. Uvádzajú, že súdne konanie, ktoré nepovažujú za skutkovo ani právne zložité, trvalo 19 rokov, a to im spôsobuje právnu neistotu a má na nich negatívne následky. Dodávajú, že svojím správaním neprispeli k predĺženiu celkovej doby konania, pretože všetky ich úkony boli legitímne a nevyhnutné. Napriek tomu ku skončeniu konania nedošlo, pretože krajský súd nerozhodol o trovách odvolacieho konania v zmysle zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu z 31. januára 2019.

7. Krajský súd sa vyjadril tak, že medzi jeho jednotlivým úkonmi boli krátke časové úseky. Zdôraznil, že sťažovatelia podávali opravné prostriedky proti všetkým rozhodnutiam, pričom ich opravné prostriedky boli posúdené ako nedôvodné alebo ako neprípustné. Poukázal aj na to, že rozsudok vo veci samej bol vydaný 20. augusta 2013 a bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu z 27. augusta 2015. Podľa krajského súdu využitie týchto procesných prostriedkov ochrany práv sťažovateľov viedlo k dlhému trvaniu sporu. V závere uviedol, že o trovách konania rozhodol ešte predtým, ako ústavný súd rozhodol o prijatí ústavnej sťažnosti.

8. Sťažovatelia vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedli, že sa v celom rozsahu pridržiavajú ústavnej sťažnosti.

IV.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

10. Zdĺhavý priebeh napadnutého konania po predchádzajúcom náleze ústavného súdu nesúvisí s postupom krajského súdu. Krajský súd o žalobe sťažovateľov rozhodol bezprostredne po predchádzajúcom náleze ústavného súdu z 19. marca 2013 už 20. augusta 2013. Jeho ďalšie úkony sa obmedzili len úkony spojené s predložením veci na rozhodnutie o odvolaní a následne o dovolaní sťažovateľov.

11. Na rozhodnutie o odvolaní krajský súd spis predložil najvyššiemu súdu už 11. novembra 2013, v čom nemožno vidieť prietahy v postupe krajského súdu. Rovnako bez prietahov krajský súd postupoval pri predkladaní dovolania. O odvolaní bolo rozhodnuté 27. augusta 2015 a krajský súd už 25. novembra 2015 vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a pre jeho nezaplatenie uznesením z 2. februára 2016 konanie o dovolaní zastavil. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia odvolanie, no už 19. apríla 2016 súdny poplatok za dovolanie zaplatili. Krajský súd predložil spis najvyššiemu súdu 4. mája 2016, no najvyšší súd až uznesením z 31. januára 2019 napadnuté uznesenie o zastavení konania zrušil. I v tomto postupe krajského súdu nemožno vidieť prietahy, keďže jeho rozhodnutia a postupy priebežne nasledovali procesným úkonov sťažovateľov.

12. Rovnako bez prietahov krajský súd postupoval pri úkonoch v súvislosti s predložením veci najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní. Krajský súd 26. marca 2019 zaslal sťažovateľom vyjadrenie žalovaného k dovolaniu a po vyjadrení sťažovateľov bolo o ich dovolaní najvyšším súdom rozhodnuté už 21. novembra 2019.

13. Rozhodnutiu najvyššieho súdu nasledovalo rozhodnutie krajského súdu z 29. septembra 2020 o tom, že sťažovateľom sa nevracia súdny poplatok za dovolanie, a rozhodnutie krajského súdu z 3. novembra 2020 o tom, že sa im nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania. I keď medzi rozhodnutím najvyššieho súdu o dovolaní a následným rozhodnutím krajského súdu ubehol takmer rok, nemožno v tomto časovom odstupe identifikovať porušenie základných práv sťažovateľov. V tejto súvislosti bolo prihliadnuté na to, že význam tohto posledného rozhodnutia krajského súdu pre právne postavenie sťažovateľov bol takmer bez akéhokolvek hospodárskeho významu, keďže išlo o náhradu trov odvolacieho konania proti rozhodnutiu o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo strany sťažovateľov, ktorý bol zaplatený potom, ako došlo k zastaveniu tohto konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Celé toto zbytočné konanie bolo spôsobené oneskoreným zaplatením súdneho poplatku zo strany sťažovateľov, ktorí nemohli očakávať také rozhodnutie, ktorým by im bola priznaná náhrada trov. Právna neistota

sťažovateľov v tejto parciálnej otázke je celkom fiktívna a rozumne nezdôvodniteľná, keďže objektívne nemohla byť spojená s očakávaním iného ako prijatého rozhodnutia o tom, že sa im náhrada trov konania nepriznáva. Týmto, i keď nie bezprostredným postupom krajského súdu nedošlo k porušeniu uvedených základných práv, čo viedlo k tomu, že ústavný súd ich ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu